

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

2023.

- 24. godina borbe za civilno društvo ●

◆ ◆ <https://crnvo.me/> ◆ ◆

O NAMA

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) je neprofitna, nevladina organizacija koja je osnovana i registrovana u septembru 1999. godine sa ciljem da unaprijedi položaj nevladinih organizacija u Crnoj Gori i otvori put ka većoj demokratizaciji države i društva uopšte. CRNVO od svog osnivanja aktivno radi na jačanju kapaciteta civilnog društva i stvaranju povoljnog okruženja za njegovo djelovanje, sa fokusom na pravni okvir, civilni dijalog i javno finansiranje.

● MISIJA ●

Misija CRNVO je da pruži podršku razvoju nevladinih organizacija u Crnoj Gori i doprinese stvaranju adekvatnog okvira učešće građana i nevladinih organizacija u pitanjima javne politike i razvoju civilnog društva.

● VIZIJA ●

Naša vizija je Crna Gora kao demokratsko i građansko društvo, društvo razvijene vladavine prava i aktivnih građana u kojem nevladine organizacije igraju važnu ulogu u pitanjima društvenog razvoja.

PROGRAMI

Program za unaprjeđenje pravnog i institucionalnog okvira za djelovanje organizacija civilnog društva

Cilj ovog programa je uspostavljanje i unaprjeđenje saradnje sa javnom upravom, odnosno Vladom i lokalnim samoupravama, kao i sa međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama i EU. Kroz ovo odjeljenje se stvara održivi okvir za uticaj NVO na Vladine i sektorske politike, kao i na politike lokalnih samouprava. Unaprjeđuje se okvir za učešće građana u kreiranju strateških i sektorskih politika i poboljšava nivo implementacije zakona i javnih politika. Samim tim, utiče se i na povećanje transparentnosti rada Vlade i lokalnih samouprava.

Program za razvoj filantropije i društvenu odgovornost preduzeća

Program za razvoj filantropije i društvenu odgovornost preduzeća ima za cilj kreiranje raznolikih strategija za finansiranje nevladinih organizacija i njihovih aktivnosti. U okviru ovog programa razvijaju se modeli samofinansiranja nevladinih organizacija, kao i šeme za finansiranje NVO iz privatnog sektora i drugih izvora, donatora. Iz tog razloga se posebna paznja poklanja uspostavljanju i unaprijeđenju saradnje NVO sa privatnim sektorom i razvijanju kulture filantropije i društveno odgovornog poslovanja i ponašanja.

Program za jačanje kapaciteta

Ključne aktivnosti ovog odjeljenja su izgradnja i unaprjeđenje kapaciteta nevladinog sektora u Crnoj Gori, odnosno realizacija onoga što stoji u samom nazivu naše organizacije. Cilj ovog programa je poboljšanje sposobnosti NVO-a u implementaciji projekata i organizacijskom menadžmentu.

PROGRAMI

Program za dobro upravljanje

Ovim programom želimo doprinijeti uspostavljanju transparentne i odgovorne javne uprave koja kao takva obezbjeđuje visok kvalitet javnih usluga i efektivno upravlja javnim resursima. Razvijanje javnih politika koje su usklađene sa evropskim standardima, monitoring primjene javnih politika i zalaganje za njihovo unaprjeđenje kao i jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta organa javne uprave za sprovođenje reformskih politika biće ključni mehanizmi za ostvarivanje promjena u okviru ovog programa. Pritom, Reforma javne uprave, borba protiv korupcije na nacionalnom i lokalnom nivou i zaštita zviždača (eng.whistleblowers) su samo neke od oblasti koji će biti u fokusu pažnje naših aktivnosti.

Program za istraživanje i analize

Ovim programom želimo pružiti relevantna istraživanja i analize koje će doprinijeti unaprjeđenju održivosti organizacija civilnog društva u Crnoj Gori. Istraživanja stavova javnog mnjenja o organizacijama civilnog društva, analiza pravnog i političkog okvira za djelovanje civilnog društva te analiza donator- skih politika kao mehanizam podrške razvoju civilnog društva su samo neke od oblasti koje će biti u fokusu ovog programa. Takođe, istraživanjima i analizama biće obuhvaćene i različite tematske oblasti koje tangiraju pitanja kvaliteta saradnje organizacija civilnog društva, kao i njihovu saradnju sa javnim i biznis sektorom.

KORISNICI

Korisnici Centra, direktni i indirektni, su: nevladine organizacije, građani, mediji, donatori, volonteri, lokalna samouprava, državna uprava i privredni subjekti.

CRNVO MAILING LISTA

- CRNVO e-mail lista uspostavljena je 2001. godine u cilju razmjene informacija između NVO ali i informacija koje se odnose na okruženje u kojem djeluju NVO u Crnoj Gori. E-mail lista treba da omogući bolje informisanje o dostupnim konkursima, javnim raspravama, mogućnostima učešća u tijelima koje fomiraju institucije javnog sektora, zakonskim obavezama NVO, dostupnim obukama, događajima koje organizuju NVO, inicijativama, i o drugim informacijama od značaja za NVO. Poseban cilj uspostavljanja CRNVO e-mail liste je podsticanje dijaloga između organizacija korisnica, razmjena mišljenja i stavova u vezi sa pitanjima koja se odnose na rad i djelovanje NVO. Korisnici CRNVO email liste su dominantno NVO ali i druga pravna i fizička lica koja su zainteresovana da dobijaju i plasiraju informacije u vezi sa NVO.

2023. GODINA U BROJKAMA

...

...

NAŠE OBUKE JE PROŠLO

123

PREDSTAVNIKA/CA OCD I
JAVNIH INSTITUCIJA

PRUŽILI SMO VIŠE OD

116

HELP DESK USLUGA

PROSTORIJE RC SU
KORIŠĆENE ZA REALIZACIJU

13

DOGAĐAJA ZA POTREBE
DRUGIH OCD U CRNOJ GORI

ORGANIZOVALI SMO

9

JAVNIH DOGAĐAJA NAMIJENJENIH
GRAĐANIMA/KAMA,
PREDSTAVNICIMA/AMA NVO I
JAVNIH INSTITUCIJA

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

Vrijednost projekta:

250.000,00 eura

Trajanje projekta:

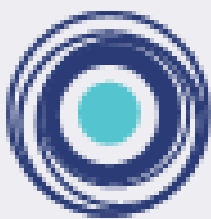
jul 2021. - septembar 2023. godine

➤ Resursni centar za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori - faza 2

Resursni centar za organizacije civilnog društva – Faza II, je nastavak prethodnog projekta, kao i dugogodišnjih aktivnosti CRNVO-a na polju razvoja civilnog društva i kreiranja podsticajnog ambijenta za njegovo djelovanje. Resursni centar kao poseban format u okviru naše organizacije će dvije naredne godine, tokom trajanja ovog projekta predstavljati servisni centar za svakodnevnu podršku svim organizacijama civilnog društva, ali i građanskim aktivistima i aktivistkinjama u vidu programa za jačanje kapaciteta, help-desk usluga, istraživanja, organizovanja javnih skupova, sajмова i konferencija i sličnih aktivnosti. Projekat „Resursni centar za organizacija civilnog društva u Crnoj Gori – Faza II sprovodi Centar za razvoj nevladinih organizacija CRNVO u partnerstvu sa NVO Natura i Institutom za medije Crne Gore. Konzorcijum Resursnog centra, pored CRNVO-a i NVO Nature, čine naši dugogodišnji partneri i lokalni resursni centri: NVO Nada, Bjelopoljski demokratski centar, NVO Novi Horizont i NVO Bonum.

Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

Kreirano je **Savjetodavno tijelo projekta „Resursni centar“** sa ciljem obezbjeđivanja učešća svih ključnih zainteresovanih strana, koje se bave razvojem civilnog društva, te radi izbjegavanja međusobnog preklapanja u aktivnostima. Članovi/ce Savjeta su predstavnici/ce: Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, Ministarstva javne uprave, Kancelarije za evropske integracije, UNDP-a, projekta Evropske unije „Tehnička saradnja za razvoj institucionalnih mehanizama za saradnju između Vlade i organizacija civilnog društva u Crnoj Gori“, EU projekta TACSO 3 u Crnoj Gori, Zajednice opština Crne Gore, Centra za građansko obrazovanje razvijene OCD, NVO Aktivna zona, NVO Natura, Instituta za medije Crne Gore i predstavnica CRNVO-a kao koordinatorka projekta. Savjet se sastaje dva puta godišnje.

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

Realizovane aktivnosti u 2023. godini:

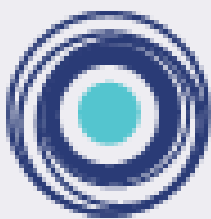
Pružanje standardizovanih help-desk usluga u okviru Resursnog centra i lokalnih RC, koje uključuju: osnivanje, podrška u pravnom i finansijskom upravljanju, održavanje CRNVO mailing liste sa preko 1300 članova, konsultacije u pripremi i implementaciji projekata, prosljeđivanje relevantnih informacija na dnevnom nivou, komunikacija sa institucijama, umrežavanje i saradnja.

OCD u Crnoj Gori su imale priliku da koriste besplatno in-house mentorstvo za organizacije civilnog društva, kroz koje su dobijale podršku i savjetovanje za svakodnevni rad, pripremu finansijskih i narativnih izvještaja, internih procedura, inicijativa, implementaciju projekata, kao i komunikaciju sa zainteresovanim stranama. Ova aktivnost je posebno namijenjena organizacijama koje nemaju mogućnost da koriste resursne centre, te se zbog toga organizuje posjeta njihovim kancelarijama.

6 Otvorenih dana Mobilnog resursnog centra je održano, i to u Gusinju, Danilovgradu, Petnjici, Plužinama, Žabljaku, Šavniku. U okviru "Otvorenih dana", predstavnici OCD i građani su bili u prilici da razgovaraju sa ekspertskim timom CRNVO-a i savjetuju se o pitanjima koja se tiču organizacija civilnog društva. Organizacije su mogle da nauče više o uslugama koje RC pruža, kao i da unaprijede svoje znanje o konkretnim oblastima.

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

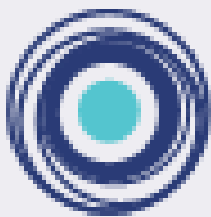
rezultati projekta

Tokom 2023. godine, CRNVO je organizovao osam obuka za polu-razvijene i razvijene NVO i medijske organizacije, sa ukupno 106 učesnika. Obuke su obuhvatale teme poput pisanja projektnih predloga, finansijskog upravljanja, upravljanja projektnim ciklusom, izrade politika i zagovaranja, upravljanja ljudskim resursima, planiranja prikupljanja sredstava i strateškog dugoročnog planiranja.

Projekat je zaključen konferencijom "Civilno društvo - Okruženje za delovanje i ključni izazovi", održanom 28. septembra 2023. godine, koja je okupila 50 učesnika iz nevladinih organizacija, medija, opština, skupštine i vlade. Tokom konferencije, predstavljene su aktivnosti projekta, saradnja između lokalnih samouprava i NVO sektora, kao i doprinos civilnog društva razvoju Crne Gore uprkos političkoj nestabilnosti.

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

Digital toolbox za organizacije civilnog društva

Online baza donatora

Stvara priliku da se pronađu sredstva za aktivnosti OCD-a.

POSJETI

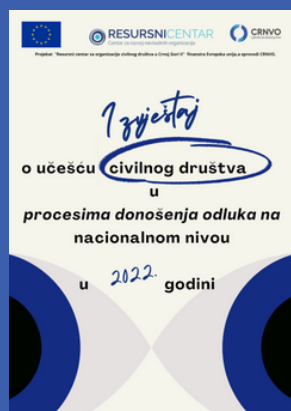

Online OCD baza Podataka

Podrška OCD u traženju partnera za projekte i saradnju

POSJETI I UČLANI SE

Publikacije

<https://crnvo.me/>

09

POGLAVLJE 23 U MOJOJ ZAJEDNICI

Partner: Centar za seoski razvoj Petnjica

Vrijednost projekta

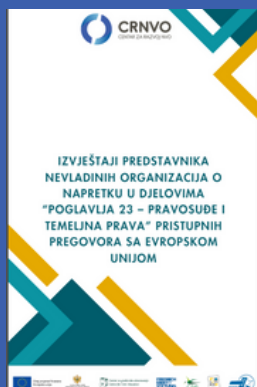
40,289.52 eura

Trajanje projekta

mart 2022.godine -maj
2023. godine

Cilj projekta

je doprinos učešću civilnog društva u procesu evropske integracije Crne Gore, dok je specifični cilj povećano učešće lokalnih OCD, medija i građana u praćenju procesa evropske integracije u oblasti vladavine prava - poglavlja 23 -pravosuđe i temeljna prava

POGLAVLJE 23 U MOJOJ ZAJEDNICI

➤ U okviru ovog projekta je:

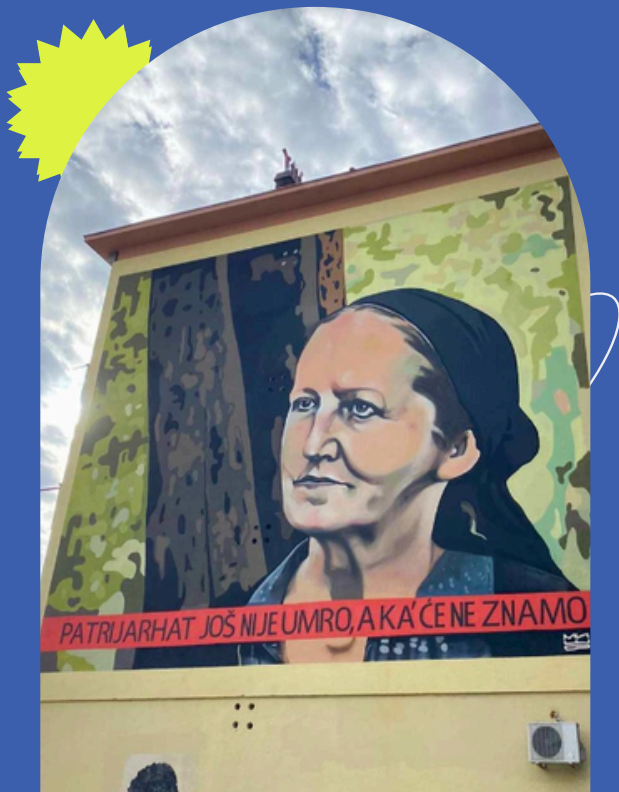
- Formiran je tim od tri eksperta koji su izradili i objavili analizu reformi u oblastima pravosuđa, temeljnih prava i borbe protiv korupcije, distribuirajući 125 primjeraka.
- Organizovane su tri obuke za predstavnike lokalnih OCD i tri za novinare o praćenju reformi u Poglavlju 23.
- Pruženo je mentorstvo za izradu šest kratkih izvještaja o raznim aspektima reformi, poput pravne pomoći i rodne ravnopravnosti.
- Kreiran je informativni video i 17 infografika o Poglavlju 23, te je organizovano devet tribina širom Crne Gore.
- Tri novinara su izradila TV reportaže i novinske članke o reformama u Poglavlju 23.
- Održan je okrugli sto "Poglavlje 23: prioriteti, izazovi i rizici", okupivši predstavnike državnih organa, OCD i medija.

PROJEKAT POGHLAVLJE 23 U MOJOJ ZAJEDNICI PODRŽAN JE KROZ PROGRAM „OCD U CRNOJ GORI - OD OSNOVNIH USLUGA DO OBLIKOVANJA POLITIKA - M'BASE" KOJI SPROVODE CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE (CGO), FRIEDRICH EBERT-STIFTUNG (FES), CENTAR ZA ZAŠTITU I PROUČAVANJE PTICA CRNE GORE (CZIP) I POLITIKON MREŽA. PROJEKAT FINANSIRA EVROPSKA UNIJA, A KOFINANSIRA MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE.

ORODNJAVANJE MEDIJSKOG PROSTORA U CRNOJ GORI

Vrijednost projekta

11,882.40

Trajanje projekta

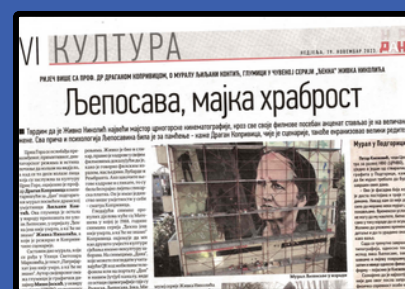
decembar 2022. - oktobra 2023

Cilj projekta

uunaprjeđenje položaja žena u Crnoj Gori kroz smanjenje nivoa seksizma u medijskom sadržaju

● aktivnosti ●

Najupečatljivija aktivnost bio je mural "Vala, Ljeposava," smješten u Podgorici, postao je simbol borbe za rodnu ravnopravnost u Crnoj Gori. Kroz kreativnu adaptaciju scene iz kultne serije "Đekna još nije umrla, a kad će ne znamo," mural šalje snažnu poruku o važnosti uključivanja ženske perspektive u javni diskurs i podiže svijest građana o trenutnom položaju žena u društvu.

ORODNJAVANJE MEDIJSKOG PROSTORA U CRNOJ GORI

Tri radionice za novinare o rodno senzitivnom izvještavanju, održane u Baru, Podgorici i Kolašinu, značajno su podigle svijest i znanje učesnika o važnosti rodne ravnopravnosti u medijima. Učesnici su kroz interaktivne metode i praktične vježbe stekli konkretne vještine za kreiranje medijskih sadržaja sa rodnom perspektivom.

Vizuali, kreirani na temu rodne ravnopravnosti, objavljeni su na društvenim mrežama i sajtu CRNVO, dosegnuvši preko 18,564 korisnika. Ovi vizuali koristili su javno dostupne podatke o rodnoj ravnopravnosti, posebno fokusirajući se na prikazivanje žena i izvještavanje o rodnim temama u medijima.

Projekat "Orodnjavanje medijskog prostora u Crnoj Gori" finansiralo je
Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava Crne Gore.

PRISTUPAČNE INFORMACIJE KAO TEMELJ REFORME JAVNE UPRAVE

Projekat "Pristupačne
informacije kao temelj
reforme javne uprave"
finansiralo je
Ministarstvo javne
uprave Crne Gore.

**vrijednost
projekta**

➤ 50.471,16 EUR

trajanje

➤ decembar 2023. godine -
decembar 2024. godine

**opšti cilj
projekta**

➤ Projekat "Pristupačne informacije kao temelj reforme javne uprave" ima za cilj da dorinese otvorenosti, transparentnosti i povjerenju u rad javne uprave.

SINERGIJOM DO DOBROG UPRAVLJANJA U LOKALNIM ZAJEDNICAMA

Projekt realizujemo uz finansijsku podršku projekta SMART Balkans - Civilno društvo za povezan Zapadni Balkan, koji sprovode Centar za promociju civilnog društva - CPCD u partnerstvu sa Institutom za demokratiju i medijaciju (Institute for Democracy and Mediation - IDM) i Centrom za istraživanje i kreiranje politika (Center for Research and Policy Making (CRPM), uz finansijsku podršku Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške.

vrijednost projekta ➤

55,910.76 EUR

trajanje ➤

jun 2022. godine - avgust 2024. godine

opšti cilj projekta ➤

Doprinos jačanju participativne demokratije u Crnoj Gori

HUMANOST PRIJE SVEGA

Centar za razvoj nevladinih organizacija ostaje posvećen humanitarnim akcijama, uključujući dugogodišnje inicijative kao što je dobrovoljno davanje krvi.

S ponosom ističemo našu ulogu u okupljanju zajednice i pružanju podrške kako bi osigurali dovoljne količine sigurne krvi, neophodne za spašavanje života. Naša predanost ovim akcijama svake godine potvrđuje našu misiju unapređenja dobrovoljnog davalaštva i pružanja pomoći onima kojima je najpotrebnija.

ČLANSTVA U MREŽAMA I ... KOALICIJAMA ...

Mreža za društvenu odgovornost i Tehnički komitet za društvenu odgovornost

Centar za razvoj nevladinih organizacija član je Mreže za društvenu odgovornost. Cilj formiranja Mreže je promocija i podizanje svijesti preduzeća, organizacija civilnog društva, državne administracije i najšire javnosti o konceptu društveno odgovornog poslovanja kao jednog od mehanizama za održivi razvoj. Osim predstavnika/ca NVO, Mrežu čine i predstavnici/e državnih institucija, univerziteta i poslovnih asocijacija.

Koalicija za zaštitu zviždača Jugoistočne Evrope

CRNVO član je Koalicije "Saradnjom do cilja". Koalicija NVO - Saradnjom do cilja zalaže se za unaprjeđenje okvira za razvoj i rad nevladinog sektora u Crnoj Gori, unaprjeđenje odnosa sa Vladom Crne Gore, lokalnom samupravom, Skupštinom Crne Gore i privrednim subjektima, kao i poboljšanje programske i finansijske transparentnosti rada nevladinog sektora. Koalicija trenutno broji više od sto nevladinih organizacija iz cijele Crne Gore.

ČLANSTVA U MREŽAMA I ... KOALICIJAMA ...

Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN)

Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN) - inicijativa organizacija koje se bave razvojem civilnog društva iz 9 balkanskih država, koje se angažuju za osnaživanje civilnog društva na Balkanu putem dijeljenja i razvojem lokalnih praksi i koncepata kao i osnaživanjem karaktera civilnog društva.

Koalicija "Saradnjom do cilja"

Kao prva regionalna inicijativa ove vrste, Koalicija okuplja aktiviste, novinare i stručnjake kako bi ojačala zakonska prava za zviždače i podržala njihove napore za postizanje pravde. Organizacije iz 12 zemalja u regionu, posvećene promovisanju slobodnog izražavanja i borbe protiv korupcije, natjerale su ovaj savez da unaprijedi učešće građana i ljudska prava. Mi radimo na jačanju javne svesti, informišući društvo o bitnim doprinosima zviždača da poboljšaju transparentnost i odgovornost u vladama i korporacijama. Zajedno sa našim direktnim akcijama, Koalicija služi kao platforma za razmjenu stručnosti i znanja s nevladinim organizacijama, kreatorima politika, aktivistima, istraživačima i drugima. Takođe, koordiniramo sa medijima da istražimo i objavimo priče o zviždačima.

ČLANSTVA U RADNIM TIJELIMA

Zorana Marković

- Savjet za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija.
- Radna grupa za izradu predloga Odluke o izmjenama i dopunama odluke o davanju na korišćenje imovine u vlasništvu Glavnog grada bez naknade.

Petar Knežević

- Operativni tim Partnerstva za otvorenu upravu..
- Radna grupa za izradu predloga odluke o izmjenama i dopunama Odluke o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova Glavnog grada.

PRATITE NAS

*Imate
pitanje?*

+382 20 219 121

+382 20 219 122

crnvo@crnvo.me

<https://crnvo.me/>

Sima Barovića 24, lamela 2/I stan 18